

FAPTE CHEIE WNTD 2015

- Tutunul ucide aproape jumătate dintre utilizatorii săi.
 - Anual circa 6 milioane de oameni își pierd viața din cauza fumatului. Peste 5 milioane dintre aceste decese sunt rezultatul consumului direct de tutun, iar peste 600 000 sunt atrase de fumatul pasiv. Lipsa unor măsuri urgente ar putea ridica numărul deceselor anuale la peste 8 milioane până în 2030.
 - Aproape 80% din miliardul actual de fumători trăiesc în țările cu venituri mici și medii.
-

Cauză majoră de sărăcire, boală și deces

Epidemia de tutun este una dintre cele mai redutabile amenințări la adresa sănătății publice din toate timpurile, generând aproape 6 milioane decese anual. Mai mult de 5 milioane dintre acestea sunt rezultatul consumului direct de tutun, în timp ce mai mult de 600 000 sunt rezultatul fumatului pasiv. O persoană moare la fiecare 6 secunde din cauza tutunului, adică 1 din 10 decese la adulți. Aproape jumătate din fumătorii actuali vor muri din cauza unei boli legate de tutun.

Aproape 80% din cei peste un miliard de fumători din întreaga lume trăiesc în țări cu venituri mici și medii, unde povara bolilor și deceselor legate de tutun este cea mai grea.

Fumătorii mor prematur, își privează familiile de resurse, cresc costurile de îngrijire a sănătății și frânează dezvoltarea economică.

În unele țări, copiii din gospodăriile sărace sunt adesea angajați în exploatarea de tutun, pentru a întregi veniturile familiei. Acești copii sunt deosebit de vulnerabili la "boala tutunului verde", cauzată de nicotina absorbită prin piele în urma manipulării frunzelor ude de tutun.

Efecte progresive

Deoarece există un decalaj de mai mulți ani între începerea fumatului și apariția problemelor de sănătate, epidemia bolilor legate de tutun și a deceselor este abia la început.

Tutunul a provocat 100 milioane decese în secolul 20. Dacă tendințele actuale continuă, numărul acestora poate atinge 1 miliard în secolul 21.

Decesele mascate în legătură cu tutunul vor crește până în 2030 la peste 8 milioane pe an. Mai mult de 80% dintre acestea se vor înregistra în țările cu venituri mici și medii.

Monitorizarea este esențială

Monitorizarea strictă privind amploarea și caracterul epidemiei de tutun stă la baza politicilor optime de contracarare. Doar 1 din 4 țări, reprezentând puțin peste 30% din populația lumii, monitorizează consecvent consumul de tutun prin sondaje pe eșantioane reprezentative la nivel național, repetate măcar o dată la 5 ani.

Fumatul pasiv ucide

Fumatul pasiv se referă la inhalarea de către nefumători a fumului des întâlnit în restaurante, birouri sau alte spații închise în urma arderii tutunului din țigarete - inclusive cele subțiri-aromate cu priză la tineret -

și narghilele. Fumul de tutun conține peste 4000 de substanțe chimice, dintre care circa 250 sunt recunoscute ca dăunătoare sănătății iar peste 50 cancerigene.

Nu există niciun prag de siguranță pentru fumatul pasiv.

- La adulți, fumatul pasiv provoacă boli cardiovasculare și respiratorii grave, inclusiv boli coronariene și cancer pulmonar. La gravide, fumatul pasiv atrage greutatea mică la naștere a fătului, iar la sugari poate cauza moarte subită.
- Aproape jumătate dintre copii inhalează regulat aer poluat prin fum de tutun în locurile publice.
- Peste 40% dintre copii au cel puțin un părinte fumător.
- Fumatul pasiv provoacă peste 600 000 de decese premature pe an.
- În 2004, 28% din decesele atribuite fumatului pasiv se înregistrau la copii.

Fiecare persoană trebuie să poată respira aer liber de tutun. Legile împotriva fumatului protejează sănătatea nefumătorilor, se bucură de susținere publică, nu dăunează afacerilor și încurajează fumătorii să renunțe.

Numai 1 miliard de persoane (adică numai 16 % din populația lumii) este protejat de legislații naționale solide împotriva fumatului.

Pentru a renunța, fumătorii au nevoie de ajutor

Studiile arată că puțini fumători înțeleg riscurile specifice pentru sănătate atrase de consumul de tutun. De exemplu, în China anului 2009, doar 38% dintre fumători cunoșteau relația dintre fumat și boala coronariană și numai 27% știau că fumatul predispune la accident vascular cerebral.

Cei mai mulți dintre fumătorii conștienți de pericolele tutunului doresc să renunțe. Consilierea și medicamentația specifice sunt metode care sporesc șansele lor de reușită.

Servicii naționale de renunțare la fumat, cu acoperirea completă sau parțială a costurilor specifice, sunt disponibile în numai 21 țări reprezentând 15% din populația lumii. Într-un sfert din țările cu venituri mici nu există asistență privind renunțarea la fumat.

Avertismentele de sănătate funcționează!

Publicitatea anti-tabac bine condusă și avertismentele grafice de pe pachete – în special cele care includ fotografiile – reduc numărul copiilor-tinerilor care încep să fumeze și cresc numărul celor care renunță la fumat.

Avertismentele grafice pot convinge fumătorii să protejeze sănătatea nefumătorilor prin fumat mai puțin acasă și evitarea fumatului în preajma copiilor. Studiile efectuate în Brazilia, Canada, Singapore și Tailanda, după punerea în aplicare a avertismentelor ilustrate pe pachetele de țigarete, documentează creșterea semnificativă a conștientizării în privința pericolelor consumului de tutun.

Doar 30 de țări, reprezentând 14% din populația lumii, se conformează celor mai bune practici pentru avertismentele ilustrate de pe pachete, inclusiv folosirea limbii locale și acoperirea a cel puțin jumătate din spațiile față-spate ale pachetului de țigarete. Multe dintre țările neconformante aparțin lumii III sau II.

Campaniile mass-media pot reduce consumul de tutun, promovând protecția nefumătorilor și convingând tineretul să renunțe la fumat.

Peste jumătate din populația lumii trăiește în cele 37 de țări în care s-a implementat cel puțin o campanie mass-media puternică anti-tabac în ultimii doi ani.

Interzicerea publicității pro-tabac scade consumul

Prohibiția publicității, promovării și sponsorizărilor legate de tutun poate reduce consumul de tabac.

- Interdicția totală privind publicitatea, promovarea și sponsorizarea legate de tutun ar putea duce la scăderea consumului în medie cu aproximativ 7%, cu un vârf până la 16%.
- Numai 24 de țări, reprezentând 10% din populația lumii, au interzis complet toate formele de publicitate, promovare și sponsorizare legate de tutun.
- Aproximativ 1 din 3 țări înregistrează restricții minimale sau deloc privind publicitatea, promovarea și sponsorizarea legate de tutun.

Taxarea descurajează consumul de tutun

Taxarea reprezintă mijlocul cel mai eficient pentru reducerea consumului de tutun, mai ales în rândul tinerilor și al săracilor. O creștere a taxării care ridică prețul tutunului cu 10% scade consumul de tutun cu circa 4% în țările cu venituri ridicate și cu circa 5% în țările cu venituri mici și medii.

Chiar și așa, taxarea sporită a tutunului este insuficient folosită. Doar 32 de țări, mai puțin de 8% din populația lumii, înregistrează taxarea tutunului peste 75% din prețul de vânzare cu amănuntul. Veniturile fiscale din taxarea tutunului, arată datele disponibile, sunt în medie de 175 de ori mai mari decât cheltuielile privind controlul fumatului.

Riposta OMS

OMS este angajată cu hotărâre în lupta împotriva epidemiei globale de tutun. Convenția-cadru OMS privind controlul tutunului (FCTC) a intrat în vigoare în februarie 2005. De atunci, FCTC a devenit una dintre cele mai bine primite tratate din istoria ONU, cu 178 de părți ce acoperă 89% din populația lumii. FCTC este cel mai important instrument al OMS pentru controlul tutunului și reprezintă o piatră de hotar în promovarea sănătății publice. Este un tratat bazat pe dovezi, care reafirmă dreptul persoanelor la cel mai înalt standard de sănătate, asigură pârghiile legale pentru cooperarea internațională în sănătate și stabilește exigențe ridicate pentru această conlucrare.

În 2008, OMS a introdus o metodă practică, cost-eficientă de a intensifica punerea în aplicare a prevederilor FCTC: MPOWER. Fiecare măsură MPOWER corespunde cel puțin unei prevederi a Convenției-cadru OMS privind controlul tutunului.

Cele 6 măsuri MPOWER sunt:

- Monitorizarea consumului de tutun și a politicilor de prevenție
- Protejarea persoanelor de consumul de tutun
- Oferirea de ajutor pentru renunțarea la tutun
- Avertismente privind pericolele consumului de tutun
- Aplicarea de interdicții împotriva publicității, promovării și sponsorizării legate de tutun
- Creșterea taxelor pe tutun.

Pentru mai multe detalii privind progresele realizate pentru controlul tutunului la nivel global, regional și național, consultați seria de rapoarte OMS privind epidemia de tutun la nivel mondial.

Sursa: site-ul oficial OMS-WNTD: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs339/en/>